

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1974 Nr. 4

A. TITEL

*Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden,
het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg
betreffende de agentuurovereenkomst
(met Bijlage);
's-Gravenhage, 26 november 1973*

B. TEKST**Benelux-Overeenkomst betreffende de Agentuurovereenkomst**

De Regering van het Koninkrijk België,

De Regering van het Groothertogdom Luxemburg,

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,

Bezield door het verlangen naar gelijkvormigheid in hun rechtsbeginselen en naar overeenstemming in juridische oplossingen voor hun landen,

Overwegende dat de voortdurend verdergaande economische integratie van de Beneluxlanden het gewenst maakt hun wetgevingen betreffende de agentuurovereenkomst te unificeren,

Van mening zijnde dat het aanvaarden door de drie landen van gelijksoortige regels inzake de agentuurovereenkomst kan bijdragen tot vergemakkelijking van het dienstenverkeer in Benelux, zulks overeenkomstig de doelstellingen van het Benelux-Unieverdrag,

Overwegende dat in het onderhavige geval de vorm van een Overeenkomst met Bijlage, waaraan de Overeenkomstsluitende Partijen zich verbinden hun nationale wetgeving aan te passen, de meest geschikte vorm is gebleken,

Gelet op de adviezen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad van 8 oktober 1966 en van 2 juni 1973,

Zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1

De Overeenkomstsluitende Partijen verbinden zich uiterlijk op de dag van inwerkingtreding van deze Overeenkomst hun nationale wetgeving betreffende de agentuurovereenkomst aan te passen aan de bepalingen van de Bijlage bij deze Overeenkomst.

Artikel 2

1. België en Luxemburg zullen de onderhavige Overeenkomst slechts toepassen op daden van koophandel.

2. Ieder der Overeenkomstsluitende Partijen houdt zich de bevoegdheid voor te allen tijde te verklaren dat zij de onderhavige Overeenkomst niet zal toepassen op overeenkomsten, waarbij een der partijen een verzekeringsagent is.

Convention Benelux relative au contrat d'agence

Le Gouvernement du Royaume de Belgique,

Le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg,

Le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas,

Animés du désir de réaliser l'uniformité des principes du droit et de la concordance des solutions juridiques dans leurs pays,

Considérant qu'en raison de l'intégration toujours plus poussée des pays du Benelux, il est indiqué d'uniformiser leurs législations relatives au contrat d'agence,

Estimant d'autre part que l'adoption par les trois pays de règles semblables en matière de contrat d'agence permet, conformément aux objectifs du Traité d'Union Benelux, de contribuer à réaliser une circulation plus aisée des services dans le Benelux,

Attendu qu'en l'espèce, la forme la plus appropriée s'est avérée être celle d'une Convention assortie d'une Annexe à laquelle les Parties Contractantes s'engagent à conformer leur législation nationale,

Vu les avis émis le 8 octobre 1966 et le 2 juin 1973 par le Conseil interparlementaire consultatif de Benelux,

Sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1er

Les Parties Contractantes s'engagent à adapter au plus tard à la date de l'entrée en vigueur de la présente Convention, leur législation nationale en matière de contrat d'agence aux dispositions de l'Annexe de la présente Convention.

Article 2

1. La Belgique et le Luxembourg n'appliqueront la présente Convention qu'aux actes de commerce.

2. Chacune des Parties Contractantes se réserve la faculté de déclarer à tout moment qu'elle n'appliquera pas la présente Convention aux contrats où l'une des parties est un agent d'assurance.

3. Ieder der Overeenkomstsluitende Partijen kan te allen tijde met instemming van de Regeringen van de beide andere landen en na advies van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, verklaren dat zij de onderhavige Overeenkomst niet zal toepassen op een of meer soorten van overeenkomsten, andere dan die genoemd in lid 2.

4. De in de leden 2 en 3 bedoelde verklaringen worden gericht aan de Secretaris-Generaal van de Benelux Economische Unie, die daarvan onmiddellijk kennis geeft aan de ondertekenende Regeringen. Zij worden van kracht op de dag waarop zij door de Secretaris-Generaal worden ontvangen. De Overeenkomstsluitende Partij, die een verklaring heeft afgelegd, kan haar te allen tijde intrekken; het in dit lid bepaalde ten aanzien van de verklaringen geldt eveneens voor de intrekking daarvan.

Artikel 3

Ter uitvoering van artikel 1, lid 2, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof worden voor de toepassing van de hoofdstukken III en IV van dat Verdrag als gemeenschappelijke rechtsregels aangewezen de bepalingen van deze Overeenkomst, van de Bijlage en van de verklaring van een Overeenkomstsluitende Partij, waarmede de Regeringen van de beide andere landen overeenkomstig artikel 2, lid 3, hun instemming hebben betuigd.

Artikel 4

1. Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, geldt deze Overeenkomst alleen voor het Rijk in Europa.

2. De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden kan de toepasselijkheid van deze Overeenkomst uitbreiden tot Suriname en de Nederlandse Antillen door middel van een verklaring, gericht aan de Secretaris-Generaal van de Benelux Economische Unie, die daarvan onmiddellijk kennis geeft aan de ondertekenende Regeringen. Deze verklaring wordt van kracht op de eerste dag van de tweede maand, volgende op de datum waarop de Secretaris-Generaal haar heeft ontvangen.

Artikel 5

1. Deze Overeenkomst dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging zullen worden neergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Benelux Economische Unie, die de ondertekenende Regeringen kennis geeft van de neerlegging van die akten.

2. De Overeenkomst zal in werking treden op de eerste dag van de tweede maand, volgende op de datum van neerlegging van de tweede akte van bekrachtiging.

3. Chacune des Parties Contractantes pourra, moyennant l'accord des Gouvernements des deux autres pays et après avis du Conseil interparlementaire consultatif de Benelux, déclarer à tout moment qu'elle n'appliquera pas la présente Convention à une ou plusieurs catégories de contrats, autres que ceux visés à l'alinéa 2.

4. Les déclarations visées aux alinéas 2 et 3 seront adressées au Secrétaire général de l'Union économique Benelux qui les notifiera sans délai aux Gouvernements signataires. Elles produiront leurs effets le jour de leur réception par le Secrétaire général. La Partie Contractante qui a fait une déclaration pourra la retirer à tout moment; les dispositions du présent alinéa relatives aux déclarations valent également pour leur retrait.

Article 3

En exécution de l'article premier, alinéa 2, du Traité relatif à l'institution et au statut d'une Cour de Justice Benelux, sont désignées comme règles juridiques communes pour l'application des chapitres III et IV dudit Traité les dispositions de la présente Convention, de son Annexe et des déclarations d'une Partie Contractante au sujet desquelles les Gouvernements des deux autres pays ont marqué leur accord conformément à l'article 2, alinéa 3.

Article 4

1. En ce qui concerne le Royaume des Pays-Bas, la présente Convention ne s'appliquera qu'au territoire situé en Europe.

2. Le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas pourra étendre l'application de la présente Convention au Surinam et aux Antilles néerlandaises par une déclaration adressée au Secrétaire général de l'Union économique Benelux, qui en informera immédiatement les Gouvernements signataires. Cette déclaration produira son effet le premier jour du deuxième mois qui suivra la date à laquelle le Secrétaire général l'aura reçue.

Article 5

1. La présente Convention sera ratifiée. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Union économique Benelux qui informera les Gouvernements signataires du dépôt de ces instruments.

2. Elle entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suivra la date du dépôt du deuxième instrument de ratification.

3. Ten aanzien van de derde Regering die overgaat tot neerlegging van haar akte van bekrachtiging, zal de Overeenkomst in werking treden op de eerste dag van de tweede maand, volgende op de datum van neerlegging van die akte.

Artikel 6

1. Deze Overeenkomst kan, na overleg tussen de drie ondertekenende Regeringen, te allen tijde door elk van de Overeenkomstsluitende Partijen worden opgezegd na het einde van een termijn van twee jaar te rekenen van de datum van haar inwerkingtreding af.

2. Opzegging geschiedt door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Benelux Economische Unie, die daarvan onmiddellijk mededeling doet aan de ondertekenende Regeringen. De opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de zesde maand volgende op de datum waarop de Secretaris-Generaal de kennisgeving van opzegging heeft ontvangen.

3. De opzegging heeft slechts rechtsgevolg ten aanzien van de Overeenkomstsluitende Partij die haar heeft gedaan.

4. Opzegging door de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden kan beperkt worden tot de gebieden of tot een van de gebieden, bedoeld in artikel 4, lid 2.

Artikel 7

1. Ieder der ondertekenende Regeringen kan, na het einde van de in artikel 6, lid 1, genoemde termijn, een nauwkeurig geformuleerd voorstel tot wijziging van een of meer artikelen van de Overeenkomst of van de Bijlage doen; dit voorstel zal op dezelfde wijze als een opzegging ter kennis van de beide andere ondertekenende Regeringen worden gebracht. In dat geval zullen de drie Regeringen trachten tot overeenstemming te komen.

2. Indien een jaar na de datum van kennisgeving aan de beide andere ondertekenende Regeringen geen overeenstemming is bereikt, kan de Regering, die het voorstel heeft gedaan, haar wetgeving in de voorgestelde zin wijzigen. De wijziging wordt op dezelfde wijze als het voorstel ter kennis van de beide andere ondertekenende Regeringen gebracht.

In dat geval is geen der beide andere ondertekenende Regeringen langer gebonden door de bepaling die het voorwerp was van het voorstel tot wijziging. Zelfs kan elk van de Overeenkomstsluitende Partijen de Overeenkomst opzeggen overeenkomstig artikel 6, lid 2. De opzegging zal van kracht worden op de eerste dag van de derde maand volgende op de datum waarop de Secretaris-Generaal de kennisgeving van opzegging heeft ontvangen. Artikel 6, lid 3, is op deze opzegging van toepassing.

3. A l'égard du troisième Gouvernement qui procédera au dépôt de son instrument de ratification, elle entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suivra la date du dépôt de cet instrument.

Article 6

1. La présente Convention pourra, après consultation entre les trois Gouvernements signataires, être dénoncée à tout moment par chacune des Parties Contractantes après l'expiration d'un délai de deux ans à compter de la date de son entrée en vigueur.

2. La dénonciation s'effectuera par une notification adressée au Secrétaire général de l'Union économique Benelux qui en informera immédiatement les Gouvernements signataires. Elle produira son effet le premier jour du sixième mois qui suivra la date à laquelle le Secrétaire général aura reçu la notification de dénonciation.

3. La dénonciation ne produira son effet qu'à l'égard de la Partie Contractante qui l'aura notifiée.

4. La dénonciation par le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas pourra se limiter aux territoires ou à un des territoires mentionnés à l'article 4, alinéa 2.

Article 7

1. Chaque Gouvernement signataire pourra, après l'expiration du délai fixé à l'article 6, alinéa 1, formuler une proposition précise de modification d'un ou de plusieurs articles de la Convention ou de son Annexe; cette communication se fera aux deux autres Gouvernements signataires de la même manière qu'une dénonciation. Les trois Gouvernements s'efforceront, dans ce cas, d'arriver à un accord.

2. Si un an après la date de la communication faite aux deux autres Gouvernements signataires, aucun accord n'est intervenu, le Gouvernement qui a fait la proposition pourra modifier sa législation dans le sens proposé. La modification sera portée à la connaissance des deux autres Gouvernements signataires de la même manière que la proposition.

Dans ce cas, aucun des deux autres Gouvernements signataires ne sera plus lié par la disposition qui a fait l'objet de la proposition de modification. Chacune des Parties Contractantes pourra même dénoncer la Convention conformément à l'article 6, alinéa 2. La dénonciation sortira son effet le premier jour du troisième mois qui suivra la date à laquelle le Secrétaire général aura reçu la notification de dénonciation. L'article 6, alinéa 3, est applicable à cette dénonciation.

Artikel 8

Indien een der ondertekenende Regeringen na de datum van inwerkingtreding van deze Overeenkomst partij wenst te worden bij een Overeenkomst, waarin bepalingen voorkomen welke afwijken van de onderhavige Overeenkomst of van de Bijlage, is artikel 7 van overeenkomstige toepassing.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te 's-Gravenhage op 26 november 1973, in drie exemplaren, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor de Regering van het Koninkrijk België,
(w.g.) H. VANDERPOORTEN

Voor de Regering van het Groothertogdom Luxemburg,
(w.g.) EUG. SCHAUS

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,
(w.g.) A. A. M. VAN AGT

Article 8

Si, après la date d'entrée en vigueur de la présente Convention, un des Gouvernements signataires désire devenir partie à une Convention qui contient des dispositions dérogoires à la présente Convention ou à son Annexe, il sera fait application de l'article 7.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

FAIT à La Haye, le 26 novembre 1973, en triple exemplaire, en langues française et néerlandaise, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement du Royaume de Belgique,

(s.) H. VANDERPOORTEN

Pour le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg,

(s.) EUG. SCHAUS

Pour le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas,

(s.) A. A. M. VAN AGT

Bijlage

**Gemeenschappelijke bepalingen
behorende bij de Benelux-Overeenkomst
betreffende de agentuurovereenkomst**

Artikel 1

De agentuurovereenkomst is een overeenkomst waarbij de ene partij, de principaal, aan de andere partij, de handelsagent, opdraagt, en deze zich verbindt, voor een bepaalde of een onbepaalde tijd en tegen beloning bij de totstandkoming van overeenkomsten bemiddeling te verlenen en deze eventueel op naam en voor rekening van de principaal te sluiten, zonder aan deze ondergeschikt te zijn.

Artikel 2

1. De handelsagent moet de belangen van de principaal behartigen met de vereiste zorgvuldigheid.
2. Hij is verplicht de principaal alle nodige inlichtingen te geven en in het bijzonder onverwijld kennis te geven van de overeenkomsten die hij voor de principaal heeft bemiddeld of gesloten.

Artikel 3

1. De handelsagent kan zich voor verplichtingen die voor derden uit een door hem bemiddelde of afgesloten overeenkomst voortvloeien, uitsluitend schriftelijk aansprakelijk stellen.
2. Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, is de handelsagent krachtens een beding van delcredere slechts aansprakelijk voor de goedheid van de derde.
3. Hij kan zich niet aansprakelijk stellen tot een hoger bedrag dan de overeengekomen provisie, tenzij het beding betrekking heeft op een bepaalde overeenkomst of op overeenkomsten die hij zelf in naam van de principaal sluit.
4. Indien er een kennelijke wanverhouding is tussen het risico dat de handelsagent op zich heeft genomen en de bedongen provisie, kan de rechter het bedrag waarvoor de handelsagent aansprakelijk is, matigen voor zover dit bedrag de provisie te boven gaat. De rechter houdt met alle omstandigheden rekening, in het bijzonder met de wijze waarop de handelsagent de belangen van de principaal heeft behartigd.

Artikel 4

1. De principaal moet alles doen wat in de gegeven omstandigheden van zijn kant nodig is om de handelsagent in staat te stellen zijn werkzaamheden te verrichten.

Annexe

Dispositions communes annexées à la Convention Benelux relative au contrat d'agence

Article 1er

Le contrat d'agence est celui par lequel l'une des parties, le représenté, charge l'autre, l'agent commercial, qui s'engage pour une durée déterminée ou indéterminée et contre rémunération, de négocier et éventuellement de conclure des affaires au nom et pour compte du représenté, sans lui être subordonné.

Article 2

1. L'agent doit veiller aux intérêts du représenté avec la diligence requise.

2. Il doit donner au représenté tous renseignements nécessaires et notamment l'informer sans tarder de toutes les affaires qu'il a négociées ou conclues pour le représenté.

Article 3

1. La convention par laquelle l'agent garantit des obligations incombant à des tiers dans une affaire qu'il a négociée ou conclue doit être rédigée par écrit.

2. Sauf clause écrite, l'agent qui se porte du croire ne garantit que la solvabilité du tiers.

3. Il ne peut s'engager pour un montant qui dépasse la commission convenue, à moins que son engagement se rapporte soit à une affaire déterminée, soit à des affaires qu'il conclut lui-même au nom du représenté.

4. S'il y a une disproportion manifeste entre le risque que l'agent a assumé et la commission convenue, le juge pourra réduire le montant dont l'agent est tenu, dans la mesure où ce montant dépasse la commission. Le juge tiendra compte de toutes les circonstances, notamment de la manière dont l'agent a veillé aux intérêts du représenté.

Article 4

1. Le représenté doit faire tout ce qui lui incombe, compte tenu des circonstances déterminées, pour permettre à l'agent d'exercer son activité.

2. Hij is verplicht de handelsagent onverwijld te waarschuwen indien hij voorziet dat in een uitgesproken geringere mate dan de handelsagent mocht verwachten overeenkomsten zullen of mogen worden afgesloten.

Artikel 5

1. De handelsagent heeft recht op de overeengekomen provisie, of bij gebreke van een beding daarentrent, op de gebruikelijke provisie voor alle overeenkomsten die tijdens zijn agentschap zijn tot stand gekomen:

- a) indien de overeenkomst door zijn tussenkomst is tot stand gekomen;
- b) indien de overeenkomst is tot stand gekomen met een klant die hij reeds vroeger voor een dergelijke overeenkomst had aangebracht;
- c) indien de overeenkomst is afgesloten met iemand die behoort tot de klantenkring of gevestigd is in het gebied dat aan de handelsagent is toegewezen, tenzij uitdrukkelijk is overeengekomen dat de handelsagent ten aanzien van die klantenkring of in dat gebied niet het alleenrecht heeft.

2. Voor de voorbereiding van overeenkomsten die pas na het einde van de agentuurovereenkomst tot stand komen, heeft de handelsagent recht op een billijke beloning. Op deze beloning zijn de bepalingen van deze wet omtrent de provisie van toepassing.

Artikel 6

1. Het recht op provisie ontstaat zodra de overeenkomst met de derde is tot stand gekomen.

2. Indien de rol van de handelsagent zich heeft beperkt tot het verlenen van bemiddeling bij de totstandkoming van de overeenkomst, wordt de order, die hij aan zijn principaal heeft doen toekomen, voor wat betreft het recht op provisie, geacht te zijn aanvaard, tenzij de principaal de handelsagent binnen een in de agentuurovereenkomst bepaalde termijn mededeelt, dat hij de order weigert of een voorbehoud maakt. Bij gebreke aan een zodanige bepaling bedraagt de termijn een maand vanaf het moment dat hem de order is medegedeeld.

3. Het beding dat het recht op provisie doet afhangen van de uitvoering van de overeenkomst, dient uitdrukkelijk te worden gemaakt. Het onthoudt aan de handelsagent deze provisie alleen indien de principaal bewijst dat de niet-uitvoering redelijkerwijze niet voor zijn rekening komt.

2. Il est tenu d'avertir l'agent sans délai, s'il prévoit que les affaires ne seront ou ne devront être conclues que dans une mesure sensiblement moindre que celle à laquelle l'agent pouvait normalement s'attendre.

Article 5

1. L'agent a droit à la commission convenue ou, à défaut de convention, à la commission usuelle pour les affaires conclues pendant la durée du contrat d'agence:

- a) lorsque l'affaire a été conclue à son intervention;
- b) lorsque l'affaire a été conclue avec un client que l'agent avait déjà précédemment amené pour une transaction similaire;
- c) lorsque l'affaire a été conclue avec une personne appartenant à la clientèle ou établie dans le secteur dévolu à l'agent, à moins qu'il n'ait été expressément convenu que celui-ci ne bénéficiait pas d'une exclusivité auprès de cette clientèle ou dans ce secteur.

2. L'agent a droit à une rémunération équitable pour l'activité préparatoire relative aux affaires qui n'ont été conclues qu'après la cessation du contrat. Les dispositions de la présente loi concernant la commission sont applicables à cette rémunération.

Article 6

1. Le droit à la commission naît dès la conclusion de l'affaire avec le tiers.

2. Lorsque le rôle de l'agent s'est limité à la seule négociation de l'affaire, l'ordre qu'il a adressé à son représenté est présumé accepté en ce qui concerne le droit à la commission, sauf refus ou réserve formulés par le représenté dans un délai fixé par le contrat. A défaut de cette fixation, le délai est d'un mois à partir de la communication de l'ordre.

3. La clause qui subordonne le droit à la commission à l'exécution du contrat doit être convenue expressément. Elle ne prive l'agent de cette commission que si le représenté apporte la preuve que la non-exécution résulte d'une cause qui lui est étrangère.

Artikel 7

1. De principaal is verplicht na afloop van iedere maand aan de handelsagent een schriftelijke opgave te verstrekken van de over die maand verschuldigde provisie, onder vermelding van de gegevens waarop de berekening berust; deze opgave moet worden verstrekt voor het einde van de volgende maand. Partijen kunnen schriftelijk overeenkomen dat de opgave twee- of driemaandelijks wordt verstrekt.

2. De handelsagent is bevoegd van de principaal inzage te verlangen van de nodige bewijsstukken, echter zonder afgifte te kunnen verlangen. Hij kan zich op zijn kosten doen bijstaan door een deskundige, aanvaard door de principaal of bij afwijzing benoemd door de president van de bevoegde rechtbank op verzoek van de handelsagent.

3. Echter kunnen partijen schriftelijk overeenkomen dat de inzage van de bewijsstukken zal geschieden aan een derde. Indien deze zijn taak niet vervult, zal de president van de rechtbank een plaatsvervanger aanwijzen.

4. De overlegging van de bewijsstukken door de principaal geschiedt onder verplichting tot geheimhouding door de handelsagent en in de vorige leden vermelde personen. Deze laatsten zijn echter niet verplicht tot geheimhouding tegenover de handelsagent voor zover het betreft een in het eerste lid bedoeld gegeven.

Artikel 8

De provisie wordt opeisbaar op de achtste dag van de maand, volgende op die waarin de opgave aan de handelsagent moet worden verstrekt.

Artikel 9

1. De handelsagent heeft recht op een beloning, indien hij bereid is zijn verplichtingen uit de agentuurovereenkomst na te komen of deze reeds heeft nagekomen, doch de principaal van de diensten van de handelsagent geen gebruik heeft gemaakt of in aanzienlijk geringere mate gebruik heeft gemaakt dan deze als normaal mocht verwachten, tenzij de gedraging van de principaal voortvloeit uit omstandigheden welke redelijkerwijs niet voor zijn rekening komen.

2. Bij de bepaling van deze beloning wordt rekening gehouden met het bedrag van de in de voorafgaande tijd verdiende provisies en met alle andere ter zake in acht te nemen factoren, zoals de onkosten die de handelsagent zich door het niet verrichten van werkzaamheden bespaart.

Article 7

1. Le représenté est tenu de remettre à l'agent, après chaque mois, un relevé écrit des commissions dues pendant ce mois et d'indiquer les éléments justifiant le calcul; ce relevé doit être délivré avant l'expiration du mois suivant. Les parties peuvent prévoir, moyennant convention écrite, que le relevé sera délivré bimestriellement ou trimestriellement.

2. L'agent a le droit d'exiger du représenté la production, sans déplacement, des documents justificatifs nécessaires. Il peut se faire assister, à ses frais, par un expert agréé par le représenté ou, sinon, désigné par le président du tribunal compétent, sur requête de l'agent.

3. Toutefois, les parties peuvent convenir par écrit que la production des documents justificatifs sera faite à un tiers; si cette personne ne remplit pas sa mission, il sera pourvu à son remplacement par le président du tribunal.

4. La production des documents justificatifs par le représenté se fait sous l'obligation pour l'agent et les personnes visées aux alinéas précédents, d'en garder le secret. Ces dernières ne sont cependant pas tenues au secret à l'égard de l'agent en ce qui concerne un élément prévu à l'alinéa premier.

Article 8

La commission est exigible le huitième jour du mois qui suit celui au cours duquel le relevé doit être remis à l'agent.

Article 9

1. L'agent a un droit à rémunération s'il est prêt à assumer les obligations qui découlent du contrat d'agence ou s'il a déjà rempli ces obligations, lorsque le représenté n'a pas usé de ses services ou n'en a usé que dans une mesure considérablement moindre que celle que l'agent pouvait normalement prévoir, à moins que le comportement du représenté ne résulte de circonstances qui lui sont étrangères.

2. Pour le calcul de la rémunération il est tenu compte du montant des commissions antérieures et de tous autres éléments pertinents, tels que les frais que l'agent a épargnés en n'exerçant pas son activité.

Artikel 10

Indien een agentuurovereenkomst die voor een bepaalde tijd is aangegaan, na het verstrijken van die termijn door partijen stilzwijgend wordt voortgezet, wordt zij geacht wederom te zijn aangegaan op dezelfde voorwaarden en voor dezelfde tijd, doch ten hoogste voor een jaar. Deze bepaling is van toepassing bij elke verdere stilzwijgende voortzetting.

Artikel 11

1. Indien de agentuurovereenkomst is aangegaan voor een onbepaalde tijd of voor een bepaalde tijd met recht van tussentijdse opzegging, is ieder der partijen bevoegd haar te doen eindigen met inachtneming van de overeengekomen opzeggingstermijn. Bij gebreke aan een overeenkomst dienaangaande, zal de opzeggingstermijn vier maanden bedragen, vermeerderd met een maand na drie jaar looptijd van de overeenkomst en met twee maanden na zes jaar.

2. De termijn van opzegging kan niet korter zijn dan een maand.

3. Opzegging behoort plaats te vinden tegen het einde van een kalendermaand.

Artikel 12

1. De agentuurovereenkomst eindigt door het overlijden van de handelsagent.

2. Ingeval van overlijden van de principaal zijn zowel zijn erfgenamen als de handelsagent bevoegd, mits binnen negen maanden na het overlijden, de overeenkomst te doen eindigen met een opzeggingstermijn van vier maanden.

Artikel 13

1. De partij die de overeenkomst beëindigt zonder eerbiediging van haar duur of zonder inachtneming van de wettelijke of overeengekomen opzeggingstermijn en zonder dat de wederpartij daarin toestemt, is schadeplichtig, tenzij zij de overeenkomst doet eindigen om een dringende, aan de wederpartij onverwijld medegedeelde reden.

2. Dringende redenen zijn omstandigheden van zodanige aard dat van de partij die de overeenkomst doet eindigen, redelijkerwijs niet gevergd kan worden de overeenkomst, zelfs tijdelijk, in stand te laten.

3. Indien de beëindiging van de overeenkomst wegens een dringende reden gegrond is op omstandigheden, waarvoor de wederpartij een verwijt treft, is laatstgenoemde schadeplichtig.

4. Een beding waardoor aan een der partijen de beslissing wordt overgelaten of er een dringende reden aanwezig is, is nietig.

Article 10

Si le contrat d'agence conclu pour une période déterminée continue à être exécuté après l'expiration de son terme, il est réputé renouvelé aux mêmes conditions et pour une même durée, mais pour une année au plus. Cette règle est applicable aux prorogations tacites ultérieures.

Article 11

1. Si le contrat d'agence est conclu pour une durée indéterminée ou pour une durée déterminée avec faculté de dénonciation anticipative, chacune des parties peut y mettre fin moyennant le préavis convenu. A défaut de convention sur ce point, le préavis sera de quatre mois, augmentés d'un mois après trois années d'exécution du contrat et de deux mois après six années.

2. Le délai de préavis ne peut être inférieur à un mois.

3. Le délai de préavis prend cours à l'expiration du mois civil pendant lequel le préavis a été donné.

Article 12

1. Le contrat d'agence prend fin par le décès de l'agent.

2. En cas de décès du représenté, ses héritiers et l'agent peuvent mettre fin au contrat moyennant un préavis de quatre mois à donner dans les neuf mois qui suivent le décès.

Article 13

1. La partie qui met fin au contrat sans en respecter la durée ou sans tenir compte du délai de préavis légal ou conventionnel et sans que l'autre partie y consente, doit des dommages intérêts, à moins que la rupture du contrat ne soit justifiée par un motif impérieux, porté sans délai à la connaissance de l'autre partie.

2. Constituent des motifs impérieux, des circonstances telles qu'il ne peut être raisonnablement exigé de la partie qui met fin au contrat, de le maintenir en vigueur, même temporairement.

3. Si la rupture du contrat pour motif impérieux est fondée sur la faute de l'autre partie, celle-ci sera tenue à des dommages intérêts.

4. Est nulle la clause qui permet à l'une des parties de déterminer s'il y a motifs impérieux.

Artikel 14

1. Ieder der beide partijen is bevoegd de rechter te vragen de agentuurovereenkomst te ontbinden op grond van:

- a. omstandigheden die een dringende reden opleveren in de zin van artikel 13, lid 2;
- b. verandering in de omstandigheden welke van dien aard is, dat de billijkheid eist, dat aan de overeenkomst dadelijk of na korte tijd een einde wordt gemaakt.

2. De rechter bepaalt op welke dag de overeenkomst eindigt.

3. Spreekt de rechter de ontbinding uit op grond van een omstandigheid als bedoeld in het eerste lid onder a. en kan van deze omstandigheid de verweerder een verwijt worden gemaakt, dan is deze schadelijch.

4. Spreekt de rechter de ontbinding uit op grond van hetgeen is bepaald in het eerste lid onder b., dan kan hij aan een der partijen een vergoeding toekennen. Hij kan bepalen dat deze in termijnen wordt betaald.

Artikel 15

1. De partij die, krachtens artikel 13 of artikel 14, derde lid, schadelijch is, is aan de wederpartij een som verschuldigd gelijk aan de beloning over de tijd dat de agentuurovereenkomst bij regelmatige beëindiging had behoren voort te duren. Voor de vaststelling van deze som wordt rekening gehouden met de in de voorafgaande tijd verdiende provisie en met alle andere ter zake in acht te nemen factoren.

2. De rechter is bevoegd deze som te verminderen, indien zij hem met het oog op de omstandigheden te hoog voorkomt.

3. De benadeelde partij kan, in plaats van de schadeloosstelling in de voorgaande leden bedoeld, volledige vergoeding van haar schade vorderen, onder gehoudenheid de omvang daarvan te bewijzen.

Artikel 16

1. Bij het einde van de agentuurovereenkomst heeft de handelsagent, die door zijn werkzaamheden een klantenkring heeft geschapen of ontwikkeld en die aldus een aanmerkelijk hogere waarde heeft verschaft aan de onderneming van de principaal, recht op een passende vergoeding, tenzij dit strijdig zou zijn met de billijkheid.

2. Het bedrag van de vergoeding is niet hoger dan dat van de beloning van één jaar berekend naar het gemiddelde van de laatste vijf jaar of, indien de overeenkomst korter heeft geduurd, naar het gemiddelde van de gehele duur daarvan.

Article 14

1. Chaque partie peut demander en justice qu'il soit mis fin au contrat d'agence en raison:

- a. de circonstances qui constituent un motif impérieux d'après l'article 13, alinéa 2;
- b. de changement de circonstances de nature telle que l'équité exige qu'il soit mis fin au contrat immédiatement ou à bref délai.

2. Le juge fixe la date de la cessation du contrat.

3. Au cas où le juge prononce la résiliation en raison d'une circonstance visée à l'alinéa 1, sous a. et que cette circonstance soit constitutive d'une faute dans le chef du défendeur, celui-ci est tenu à des dommages-intérêts.

4. Au cas où le juge prononce la résiliation en vertu de la disposition de l'alinéa 1 sous b., il peut allouer une indemnité à l'une des parties. Il peut accorder termes et délais pour le paiement.

Article 15

1. La partie qui, en vertu de l'article 13 ou de l'article 14, alinéa 3, est redevable de dommages-intérêts, doit à l'autre partie une somme égale à la rémunération correspondante à la durée que le contrat d'agence aurait dû avoir s'il avait pris fin régulièrement. Pour l'établissement de cette somme il est tenu compte des commissions antérieures et de tous autres éléments pertinents.

2. Le juge pourra réduire cette somme si, en raison des circonstances, elle lui paraît trop élevée.

3. La partie lésée peut, au lieu de réclamer l'indemnité prévue aux alinéas précédents, exiger le dédommagement intégral de son préjudice, à charge pour elle d'en apporter la preuve.

Article 16

1. Au moment où le contrat prend fin, l'agent qui par son activité a créé ou développé une clientèle et qui a ainsi procuré une plus-value notable à l'entreprise du représenté, a droit à une indemnité appropriée, à moins que l'équité ne s'y oppose.

2. Le montant de l'indemnité ne dépasse pas celui d'une année de rémunération calculé d'après la moyenne des cinq dernières années ou d'après celle de la durée entière du contrat si celui-ci a duré moins longtemps.

Artikel 17

1. Een beding dat de handelsagent beperkt in zijn vrijheid om na het einde van de agentuurovereenkomst werkzaam te zijn, is slechts geldig indien het schriftelijk is vastgesteld.

2. Aan zodanig beding kan de principaal geen rechten ontleen, indien de overeenkomst is geëindigd:

- a. doordat hij haar zonder toestemming van de handelsagent heeft beëindigd zonder inachtneming van de wettelijke of overeengekomen termijn en zonder een dringende, aan de handelsagent onverwijld medegedeelde reden;
- b. doordat de handelsagent de overeenkomst heeft beëindigd vanwege een dringende, onverwijld aan de principaal medegedeelde reden, waarvoor laatstgenoemde een verwijt treft;
- c. door een rechterlijke uitspraak gegrond op omstandigheden terzake waarvan de principaal een verwijt treft.

3. De rechter kan op verzoek van de handelsagent zulk een beding geheel of gedeeltelijk tenietdoen, op grond dat, in verhouding tot het te beschermen belang van de principaal, de handelsagent door dat beding onbillijk wordt benadeeld.

4. Indien de principaal een boete of een bepaalde schadevergoeding heeft bedongen voor het geval de handelsagent handelt in strijd met het beding, kan de rechter op verzoek van de handelsagent deze boete of schadevergoeding verminderen, zo de bedongene bovenmatig is.

Artikel 18

Rechtsvorderingen gegrond op de artikelen 13, 14 en 16, verjaren door verloop van één jaar na het feit, dat de vordering deed ontstaan.

Artikel 19

Van de artikelen 3, 5, lid 2, 6, lid 3, 7, 11, lid 2, 13, 14, 15, 16, lid 1, 17 en 18 kunnen partijen niet afwijken.

Evenmin kan ten nadele van de handelsagent worden afgeweken van artikel 16, lid 2.

Article 17

1. La clause qui impose à l'agent une restriction à son activité après la fin du contrat d'agence, n'est valable que si elle est constatée par écrit.

2. Le représenté ne peut se prévaloir d'une telle clause si le contrat a pris fin:

a. parce que le représenté a, en dehors du consentement de l'agent, mis fin au contrat sans observer le délai légal ou conventionnel et sans qu'il y ait motif impérieux communiqué sans délai à l'agent;

b. parce que l'agent a mis fin au contrat pour un motif impérieux constitutif de faute dans le chef du représenté et qu'il a communiqué sans délai à celui-ci;

c. par la décision judiciaire prononcée sur base de circonstances dont l'agent est fondé à faire grief au représenté.

3. Le juge peut, à la demande de l'agent, annuler cette clause ou en limiter les effets, lorsque, eu égard aux intérêts légitimes du représenté, les conséquences dommageables pour l'agent sont contraires à l'équité.

4. Si le représenté a stipulé une amende ou une indemnité déterminée pour le cas où l'agent agit en infraction à cette clause, le juge peut, à la demande de l'agent, réduire cette amende ou cette indemnité, si celle-ci lui paraît excessive.

Article 18

Toutes actions basées sur les articles 13, 14 et 16 se prescrivent par un an après le fait qui a donné naissance à l'action.

Article 19

Il n'est pas permis de déroger aux articles 3, 5, alinéa 2, 6, alinéa 3, 7, 11, alinéa 2, 13, 14, 15, 16, alinéa 1, 17 et 18.

Il n'est pas non plus permis de déroger à l'article 16, alinéa 2, au détriment de l'agent.

D. PARLEMENT

De Overeenkomst behoeft ingevolge artikel 60, tweede lid, van de Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal alvorens te kunnen worden bekrachtigd.

E. BEKRACHTIGING

Bekrachtiging van de Overeenkomst is voorzien in artikel 5, eerste lid.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van de Overeenkomst zullen ingevolge artikel 5, tweede lid, in werking treden op de eerste dag van de tweede maand, volgende op de datum van nederlegging van de tweede akte van bekrachtiging.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de Overeenkomst ingevolge artikel 4 voorshands alleen voor Nederland gelden.

J. GEGEVENS

Van het op 3 februari 1958 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg tot instelling van de Benelux Economische Unie is de tekst geplaatst in *Trb.* 1958, 18; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1973, 10.

De Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, naar welke Raad onder meer wordt verwezen in de preambule tot de onderhavige Overeenkomst, is ingesteld bij een op 5 november 1955 te Brussel tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg tot stand gekomen Overeenkomst, waarvan de tekst is geplaatst in *Trb.* 1955, 159; zie ook *Trb.* 1956, 116. Vergelijk ook *Trb.* 1958, 20 en *Trb.* 1959, 169.

Van het op 31 maart 1965 te Brussel tot stand gekomen Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, naar welk Verdrag in artikel 3 van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, is de tekst geplaatst in *Trb.* 1965, 71. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1973, 173. Vergelijk ook *Trb.* 1966, 244 en *Trb.* 1973, 174; *Trb.* 1969, 127 en *Trb.* 1973, 175; *Trb.* 1969, 128 en *Trb.* 1973, 176.

Uitgegeven de zestiende januari 1974.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. VAN DER STOEL.